

ความรู้ ความเข้าใจ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา
ในระดับมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ในเขตกรุงเทพมหานคร

KNOWLEDGE AND PERCEPTION TO APPLY TO THE SUFFICIENCY ECONOMY PHILOSOPHY OF
STUDENTS IN A UNIVERSITY IN BANGKOK

วรัญญา ศรีวรรณนท์

สาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ผู้รับผิดชอบบทความ

Waranya Srivarunnon

Email: 6214060058@rumail.ru.ac.th Faculty of Business Administration

Ramkhamhaeng University, Thailand

Corresponding Author

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาระดับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล (2) เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร (3) เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร กรณีกลุ่มนักศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่ม ในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบใช้สถิติการทดสอบแบบ t-test ทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หากพบความแตกต่างจะนำไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ LSD และใช้สถิติการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) ความสำคัญในการค้นคว้าคือประเทศไทยมีข้อจำกัดหลายด้าน คุณภาพคนไทยยังต่ำ แรงงานขาดทักษะด้านองค์ความรู้ ทักษะ และทัศนคติ สังคมเกิดความเหลื่อมล้ำสูง ทำให้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน เกิดปัญหาการทุจริต ส่งผลให้การขับเคลื่อนพัฒนาไม่สามารถเกิดผลสัมฤทธิ์ได้เต็มที่ บางภาคส่วนของทางสังคมถูกทิ้งไว้ภายหลัง อาทิเช่นปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจ

ผลการศึกษาพบว่า

1. นักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ในเขตกรุงเทพมหานคร มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 15.53$)
2. นักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ในเขตกรุงเทพมหานคร มีระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 1.35$) เมื่อพิจารณาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงพบว่า (1) ด้านความพอประมาณ นักศึกษามีระดับพฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.11$) (2) ด้านความมีเหตุผล นักศึกษามีระดับพฤติกรรมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 1.38$) และ (3) ด้านการมีภูมิคุ้มกันนักศึกษามีระดับพฤติกรรมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 1.49$)

3. นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต ดังนี้

(1) ด้านการดำรงชีวิตประจำวัน ได้แก่ การเก็บออมเงิน การจัดทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย การใช้ทรัพยากรทุกอย่างอย่างประหยัดและรู้คุณค่า การประยุกต์ของเก่าให้กลับมาใช้ได้อีกครั้ง

(2) ด้านการเรียนการสอน ได้แก่ มหาวิทยาลัยควรมีการจัดทำหลักสูตรการเรียนรายวิชา “เศรษฐกิจพอเพียง” ควรมีการสอดแทรกเศรษฐกิจพอเพียงในทุกรายวิชา มีการจัดตั้งชมรมเศรษฐกิจพอเพียง มีการฝึกปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

(3) ด้านการณรงค์ ได้แก่ การทำสื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ในมหาวิทยาลัย การจัดอบรมให้ความรู้ทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ การจัดนิทรรศการเศรษฐกิจพอเพียง

ABSTRACT

The purposes of this research are 1) to study the level of knowledge and understanding about Sufficiency Economy Philosophy of the students 2) to study the level of living behavior according to sufficiency economy philosophy of the students 3) to study the ideas of the students in taking sufficiency economy into their lives. The sample groups of this researcher are 400 bachelor's degree students the target group is a group of cooks to order in Bang kapi district Bangkok total 400 head, the research tool is the questionnaire to collect the data and using the descriptive statistic such as Frequency, Percentage, Mean, and Standard deviation, testing hypotheses for comparison using statistical t-test and One way Anova, LSD (Least Significant Difference) method and multiple regression statistics

The findings were as follows:

1. The students have knowledge and understanding about sufficiency economy in higher level ($X = 15.53$). After consideration the universities individually, it found that every university has “higher” knowledge level.

2. In general, the Rajabhat universities' students have higher level of living behavior according to sufficiency economy philosophy ($X = 1.35$). After consideration according to sufficiency economy philosophy, it found that (1) In moderation, the universities' students have medium level of behavior ($X = 1.11$) (2) In being reasonable, The students have high level of behavior ($X = 1.38$) and (3) In immunity, The students have high level of behavior ($X = 1.49$).

3. The students have comments on taking sufficiency economy philosophy into their own lives namely;

(1) In daily life: money saving, income and expenses report, using resources wisely and recycling

(2) In teaching: The universities design sufficiency economy curriculum, intervene sufficiency economy into every subject, set up sufficiency economy club and sufficiency economy sufficiency economy philosophy workshop

(3) In campaign: making advertising media in the university, setting up seminar in both theory part and practical part, sufficiency economy exhibition

วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อศึกษาระดับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
- 2.2 เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร
- 2.3 เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานการวิจัย

1. นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับสูง
2. นักศึกษามีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับสูง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

- แบบสอบถามด้านปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ภูมิภาค และรายได้ต่อเดือน
- แบบสอบถามความรู้ ความเข้าใจเศรษฐกิจพอเพียง แบบ Checklist จำนวน 8 ข้อ
- แบบสอบถามการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย แบบ Checklist จำนวน 10 ข้อ
- ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ขอบเขตการวิจัย

5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

5.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

จำนวนประชากรที่ทำการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ นักศึกษาในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง

5.1.2 กลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน จึงได้ใช้วิธีการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร W.G. Cochran โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 95% จากนั้นจะทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการ การเลือกตัวอย่างตามสะดวก (Convenience Sampling) โดยการเก็บข้อมูลจากผู้จากกลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนดไว้

5.2 ตัวแปรที่ศึกษา

5.2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ในด้านเพศ อายุ ระดับที่ศึกษา ภูมิภาค และระดับรายได้ และความรู้ ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

5.2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 มหาวิทยาลัยสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการส่งเสริม และพัฒนาการดำเนินชีวิตของนักศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1.6.2 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการวางนโยบายพัฒนานักศึกษาทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอน และคุณภาพชีวิตของนักศึกษابนพื้นฐานความพอเพียง

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามมาแล้วจึงนำข้อมูลมาประมวลผล และการวิเคราะห์ข้อมูลดังรายละเอียดต่อไปนี้

ในการศึกษาครั้งนี้หลังจากที่ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมข้อมูลมาจำนวนทั้งหมด 400 ชุด มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ (Statistical Package for Social Science : SPSS for Windows) เพื่อใช้คำนวณค่าสถิติต่างๆ

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานการวิจัย	สถิติที่ใช้ทดสอบ
สมมติฐานที่ 1.1 นักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกันจะมีระดับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่แตกต่างกัน	Independent Sample T-test
สมมติฐานที่ 1.2 นักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุต่างกันจะมีระดับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่แตกต่างกัน	One-Way ANOVA
สมมติฐานที่ 1.3 นักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีระดับการศึกษาต่างกันจะมีระดับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่แตกต่างกัน	One-Way ANOVA
สมมติฐานที่ 1.4 นักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีภูมิลำเนาต่างกันจะมีระดับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่แตกต่างกัน	Independent Sample T-test
สมมติฐานที่ 1.5 นักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันจะมีระดับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่แตกต่างกัน	One-Way ANOVA
สมมติฐานที่ 2 ความรู้ ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร ส่งผลต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	Multiple Linear Regression Analysis

ผลการวิเคราะห์ ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจ

พอเพียงไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต มีดังนี้ นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต สามารถสรุปได้ 3 ประเด็น คือ

(1) ด้านการดำรงชีวิตประจำวัน ได้แก่ การเก็บออมเงิน การจัดทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย การใช้ทรัพยากรทุกอย่างอย่างประหยัดและรู้คุณค่า การประยุกต์ของเก่าให้กลับมาใช้ได้อีกครั้ง ซึ่งผล การศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ กุลวดี ล้อมทอง วีระภรธานนท์ (2550) พบว่าการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต สามารถทำได้โดยการจัดสรรรายได้ให้เพียงพอกับค่าใช้จ่าย และยังเหลือเก็บออม การที่นักศึกษามีความคิดเห็นส่วนใหญ่เกี่ยวกับเป็นการเก็บออมเงินนั้น อาจจะเป็น เพราะว่าการออมเงินเป็นสิ่งที่นักศึกษาทำได้และทำเป็นประจำอยู่แล้ว นอกจากนี้นักศึกษายังมีความคิดเห็นต่อ การใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและรู้คุณค่านั้น เป็นสิ่งที่นักศึกษาหรือคนไทยทุกคนสามารถทำได้ โดยฝึกการ ใช้สิ่งของทุกอย่างในชีวิตประจำวันและอุปกรณ์การเรียนต่าง ๆ ด้วยความประหยัด เช่น การใช้กระดาษ การใช้ ไฟฟ้าการใช้น้ำ ส่วนการประยุกต์ของเก่าให้สามารถกลับมาใช้ใหม่นั้น นักศึกษาจะให้ความสำคัญต่อเสื้อผ้าการ แต่งกาย ซึ่งการแต่งกายตามสมัยนิยมสามารถทำได้โดยไม่จำเป็นต้องซื้อเสื้อผ้าใหม่เพียงแต่มีการประยุกต์เสื้อ หรือกางเกงหรือกระโปรง ให้สามารถสลับใส่ได้หลาย ๆ ชุด หรือไม่ก็นำเสื้อเก่ามาตกแต่งด้วยวัสดุต่าง ๆ ก็จะทำให้ได้เสื้อผ้าตัวใหม่ โดยไม่ต้องซื้อให้เปลือง เงิน

(2) ด้านการเรียนการสอน ได้แก่ มหาวิทยาลัยควรมีการจัดทำหลักสูตรการเรียน รายวิชา “เศรษฐกิจพอเพียง” การสอดแทรกเศรษฐกิจพอเพียงในทุกรายวิชา การจัดตั้งชมรมเศรษฐกิจ พอเพียง การฝึกปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จากความคิดเห็นของนักศึกษาจะเห็นว่านักศึกษา ส่วนใหญ่อยากให้ทางมหาวิทยาลัยเปิดการสอนในรายวิชา “เศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อที่จะทำให้นักศึกษาได้มี ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นอกจากนี้ในการจัดการเรียนการสอน อาจารย์ควรมี การสาธิตและฝึกปฏิบัติ เพื่อให้นักศึกษามีแนวทางที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของตนเองได้จริง และในการ จัดการเรียนการสอนนักศึกษาอยากให้มีการสอดแทรกหลักเศรษฐกิจพอเพียงในทุกรายวิชา เพื่อจะได้เป็นการ เตือนสติให้เป็นคนรู้จักพอประมาณ มีเหตุผล ในการดำเนินชีวิตทั้งในเรื่องการใช้จ่ายเงินและการใช้ชีวิตในด้าน อื่น ๆ ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งชมรมเศรษฐกิจพอเพียงนั้น นักศึกษาอยากให้ทุกมหาวิทยาลัยมี ชมรมนี้ เพื่อจะได้เป็นหน่วยกลางในการเผยแพร่ให้ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง และการร่วมกันทำ กิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมการจัดงานต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยซึ่งถ้ามีชมรมดังกล่าวจะทำให้นักศึกษาได้สัมผัสกับ หลักปรัชญานี้อย่างแท้จริง

(3) ด้านการณรงค์ ได้แก่ การทำสื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ในมหาวิทยาลัย การจัด อบรมให้ความรู้ทั้งในทางทฤษฎีและแนวปฏิบัติ การจัดนิทรรศการเศรษฐกิจพอเพียงจากความคิดเห็นของ นักศึกษาเกี่ยวกับการรณรงค์เศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มนักศึกษา ควรมีการจัดทำสื่อโฆษณาต่าง ๆ เพื่อเป็นการ เผยแพร่ความรู้ให้กับนักศึกษาและผู้สนใจในมหาวิทยาลัย สื่อโฆษณาดังกล่าวอาจทำในรูปแบบของสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อทางอินเทอร์เน็ต หรือแม้กระทั่งการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งนี้ ในรอบปีการศึกษา มหาวิทยาลัยอาจจะให้นักศึกษาได้มีเวทีทำกิจกรรมสร้างสรรค์ทางสังคม และยังเป็นการเผยแพร่ความรู้ให้กับ นักศึกษาได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับแนวการปฏิบัติของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นอกจากนี้ การรณรงค์ยัง สามารถทำได้ด้วยการจัดอบรมให้ความรู้ทั้งทางทฤษฎีและทางปฏิบัติให้กับนักศึกษา เป็นระยะ ๆ ตลอดปี การศึกษาจากการให้ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้เป็นแนวทางใน การดำเนินชีวิต จะพบว่านักศึกษาในปัจจุบันมีการแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นนี้อย่างจริงจัง

และให้แนวทางในการจะส่งเสริมการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้ปรัชญานี้สามารถปฏิบัติได้จริงและเห็นผลในรูปธรรม

ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ควรมีการการรณรงค์การปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วยการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การประชุมสัมมนา การอบรมให้ความรู้ การฝึกปฏิบัติ

5.3.2 มหาวิทยาลัยควรมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมด้านเศรษฐกิจพอเพียงให้กับนักศึกษา

5.3.3 มหาวิทยาลัยควรจัดให้มีการเรียนการสอนเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงทั้งทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ

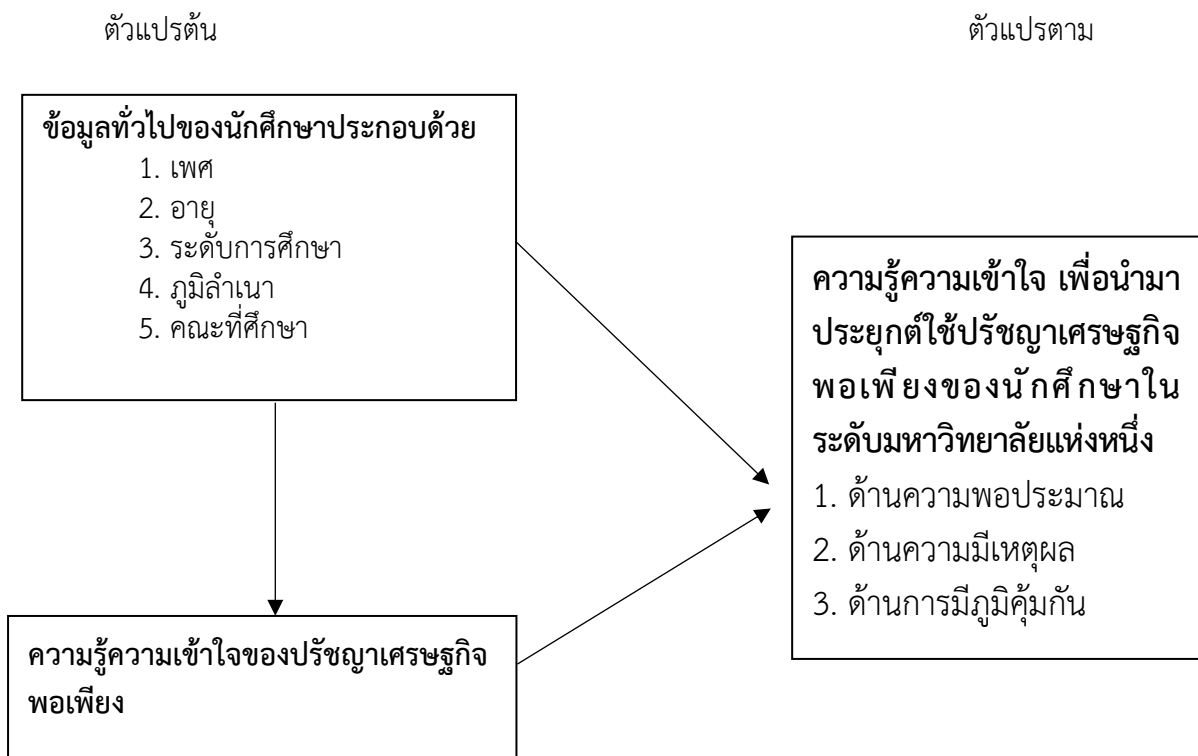
5.3.4 ควรมีการศึกษารูปแบบการปรับใช้เศรษฐกิจพอเพียงให้เหมาะสมกับกลุ่มบุคคลต่าง ๆ เพื่อจะได้มีแนวทางที่เหมาะสม ชัดเจน และเป็นรูปธรรมที่สามารถนำไปใช้เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติได้จริง

ขอบเขตระยะเวลาในการทำงานวิจัย

ขอบเขตระยะเวลาในการดำเนินการศึกษาวิจัยเริ่มตั้งแต่เดือน กุมภาพันธ์ ถึง เมษายน 2564

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยมีรายละเอียดของกรอบแนวคิดการวิจัยที่แสดงดังภาพต่อไปนี้

โครงสร้างและเนื้อหาของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ณัฐพงศ์ ทองภักดี (2550: 11-15) ได้กล่าวถึงโครงสร้างและเนื้อหาของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า หลังจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 เริ่มดำเนินการความเข้าใจในปรัชญาก็มีทิศทางตรงกันมากขึ้น อย่างไรก็ตามก็มีความต้องการที่จะให้มีความชัดเจนกระชับมากขึ้น เพื่อความสะดวกในการประยุกต์และการสื่อสารในวงกว้าง จึงได้มีคณะทำงานทำการศึกษาวิเคราะห์ต่อไป เพื่อแยกแยะโครงสร้างและเนื้อหาตามที่ได้พระราชทานมาคณะทำงานได้แยกองค์ประกอบของปรัชญาตามข้อความที่ได้รับพระราชทานมาเป็นกรอบความคิด คุณลักษณะ ค่านิยม เงื่อนไข และแนวทางปฏิบัติผลที่คาดว่าจะได้รับ

คณะทำงานนี้สรุปว่ากรอบความคิดของปรัชญา เป็นการชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนทั้งแนวทางปฏิบัติและตัวอย่างการประยุกต์ที่เกิดขึ้น โดยปรัชญาใช้ได้ทั้งระดับปัจเจกชนครอบครัว ชุมชน และประเทศ ในที่นี้ มองในแง่การบริหารเศรษฐกิจ (ระดับประเทศ) เป็นการมองโลกในลักษณะที่เป็นพลวัต มีการเปลี่ยนแปลง มีความไม่แน่นอนและมีความเชื่อมโยงกับกระแสโลก มุ่งผลทั้งระยะสั้นและระยะยาว เพื่อความมั่นคงและยั่งยืนในมิติต่าง ๆ เป็นการเปลี่ยนแปลงกรอบแนวคิดในการพัฒนา สืบเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกประเทศ

คุณลักษณะคือ เป็นแนวทางการดำรงอยู่และการปฏิบัติตนตามแนวทางที่ควรจะเป็นใช้ได้กับประชาชนทุกระดับ ทุกหน้าที่ เป็นการดำเนินตามทางสายกลาง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจึงมิใช่เป็นเฉพาะเรื่องเศรษฐกิจ เพราะเป็นแนวทางการปฏิบัติตนซึ่งมีหลายมิติ นอกจากนี้ยังให้มีความเท่าทันโลกคือกระแสโลกาภิวัตน์ คือไม่ใช่ปิดประเทศ แต่ในขณะที่เดียวกันก็ไม่เปิดเสรีเต็มที่อย่างไม่มี การควบคุมดูแล ไม่ใช่อยู่อย่างโดดเดี่ยวหรืออยู่โดยพึ่งพิงภายนอกทั้งหมด

ความหมายของความพอเพียง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีระบบภูมิคุ้มกันที่ดีต่อผลกระทบของการเปลี่ยนแปลง หากขาดองค์ประกอบใดก็ไม่เป็นความพอเพียงที่สมบูรณ์

ความพอประมาณ (Moderation) มีสองนัย คือ ความพอดีไม่สุดโต่ง และการยืนได้บนขาของตนเอง (self-eliant) เป็นการดำเนินชีวิตอย่างทางสายกลาง โดยมีการกระทำไม่มากเกินไปไม่น้อยเกินไปในมิติต่าง ๆ เช่น การบริโภค การผลิตอยู่ในระดับสมดุล การใช้จ่าย การออมอยู่ในระดับที่ไม่สร้างความเดือดร้อนให้ตนเอง เป็นสิ่งที่ทำให้เราทำอะไรก็ตามตามศักยภาพ ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เพื่อเป็นการยืนได้โดยลำแข้งของตนเอง

ความมีเหตุผล (reasonableness) หมายความว่า การตัดสินใจเกี่ยวกับพฤติกรรมต่าง ๆ ที่มีความพอประมาณ ในมิติต่าง ๆ จะต้องมีการไตร่ตรองคิดถึงระยะยาว ต้องมีเป้าหมายและวิธีการที่เหมาะสม มีความรู้ในการดำเนินการ มีการพิจารณาจากเหตุปัจจัยและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ต้องเป็น การมองระยะยาว ตลอดจนคำนึงถึงผลกระทบของการกระทำ และความเสียหาย จะทำให้มีความพอประมาณทั้งในปัจจุบันและอนาคต ความสำคัญของการมีเหตุผลอาจพิจารณาจากพระราชดำรัส นี้

“...ทุกคนจำเป็นต้องหมั่นใช้ปัญญาพิจารณาการกระทำของตนให้รอบคอบอยู่เสมอ ระวังระวังทำการทุกอย่างด้วยเหตุผล ด้วยความมีสติ และด้วยความรู้ตัวเพื่อเอาชนะความชั่วร้ายทั้งหมดให้ได้โดยตลอด และสามารถก้าวไปถึงสำเร็จที่แท้จริง ทั้งในการทำงานและการครองชีวิต...”

พระราชโอรสในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร

ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 13 กรกฎาคม 2516

การมีภูมิคุ้มกันในตัวดีพอสมควร (Self-immunity) พลวัตมิติต่าง ๆ ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงในสภาวะต่าง ๆ อย่างรวดเร็วขึ้น จึงต้องมีการเตรียมตัวพร้อมรับผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ การกระทำที่เรียกว่าได้ว่าพอเพียงไม่คำนึงถึงเหตุการณ์และผลในปัจจุบัน แต่จำเป็นต้องคำนึงถึงความเป็นไป

ได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ภายใต้ข้อจำกัดของข้อมูลที่มีอยู่ และสามารถสร้างภูมิคุ้มกัน พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและการมีภูมิคุ้มกันจะทำให้มีความพอเพียงแม้เมื่อมีการเปลี่ยนแปลง ถึงจะมีเหตุการณ์ที่แย่มากที่สุดก็รับมือได้

ทั้งนี้หากจะมีความพอเพียงเงื่อนไขการปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ เงื่อนไขความรู้ ได้แก่ มีความรอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง และเงื่อนไขคุณธรรม

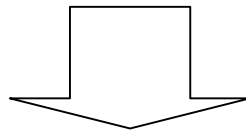
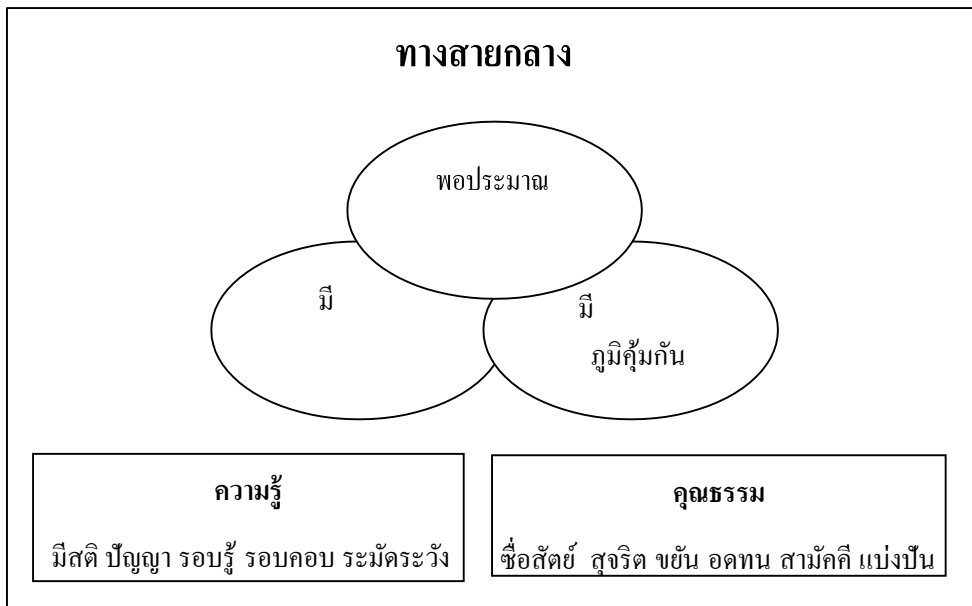
ความรู้รอบรู้ คือ มีความรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ อย่างรอบด้าน ในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นประโยชน์พื้นฐาน เพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติอย่างพอเพียง การมีความรอบรู้ย่อมทำให้มีการตัดสินใจที่ถูกต้อง ทั้งนี้รวมถึง ความรอบคอบ ความระมัดระวัง คือ มีการวางแผน โดยสามารถที่จะนำความรู้และหลักวิชาการต่าง ๆ มาพิจารณาเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน และความมีสติ ตระหนัก ถึงการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นได้ ในการนำแผนปฏิบัติที่ตั้งอยู่บนหลักวิชาการต่าง ๆ เหล่านั้นไปใช้ในทางปฏิบัติ โดยมีการปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพและทางสังคมด้วย

ในส่วนของคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งครอบคลุมคนทั้งชาติรวมทั้งเจ้าหน้าที่นักวิชาการ นักธุรกิจ มีสองด้าน คือ ด้านจิตใจ/ปัญญา และด้านการกระทำในด้านแรกเป็นการเน้นความรู้คู่คุณธรรม ตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์ และมีความรอบรู้ที่เหมาะสม ส่วนด้านการกระทำหรือแนวทางดำเนินชีวิต เน้นความอดทน ความเพียร สติปัญญา และความรอบคอบเงื่อนไขนี้จะทำให้การปฏิบัติตามเนื้อหาของความพอเพียงเป็นไปได้ ทำให้ตนเองไม่มีความโลภ ไม่เบียดเบียนผู้อื่นหรือสังคม เพราะการมีความโลภจะทำให้ทำอะไรสุดโต่ง ไม่นึกถึงความเสีย ไม่รู้จักพอ มีโอกาสที่จะกระทำการทุจริต

ปรัชญากล่าวถึงผลที่คาดว่าจะได้รับ โดยความพอเพียงเป็นทั้งวิธีการและผล (End and mean) จาก การกระทำ โดยจะทำให้เกิดวิถีการพัฒนาและผลของการพัฒนาที่สมดุล และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ความสมดุลและความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง หมายถึง ความสมดุลในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ในขณะเดียวกัน ความสมดุลของการกระทำทั้งเหตุและผลจะนำไปสู่ความยั่งยืนของการพัฒนา ภายใต้พลวัตทั้งภายในและภายนอกประเทศ คณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง (2547) ได้สรุปโครงสร้างเศรษฐกิจพอเพียงดัง ภาพที่ 1 ต่อไปนี้

จากภาพนี้มักจะสรุปสั้น ๆ ว่าปรัชญานี้ เป็นสามห่วง สองเงื่อนไขคือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกัน ซึ่งเป็นองค์ประกอบของความพอเพียง และความรู้ คุณธรรมเป็นเงื่อนไขสองประการ

นอกจากจะยึดหลักสามห่วงสองเงื่อนไขแล้ว ผู้ที่สนใจในทางปฏิบัติ อาจตีความหมายที่ง่ายต่อตนในการประยุกต์โดยมีในแนวทางเดียวกันได้ เช่น UNDP (2007) ระบุว่าปฏิบัติตามปรัชญาคือรู้ตัวว่าทำอะไร (Know what you are doing) ซื่อสัตย์และพากเพียร (Be honest and persevere) ปฏิบัติตามทางสายกลางไม่สุดโต่ง (Take a middle path, avoid extremes) ตัดสินใจอย่างไตร่ตรองรอบคอบ มีเหตุมีผล (Be sensible and insightful in taking decision) มีการปกป้องจากการเปลี่ยนแปลงที่รุนแรง (Build protection against shocks) หรือผู้ที่คุ้นเคยในทางศาสนา ก็อาจจะปฏิบัติตามหลัก สัปปุริสธรรม 7 และ มรรค 8 ก็จะมีส่วนในการสร้างความพอเพียงเช่นกัน

เศรษฐกิจ / สังคม / สิ่งแวดล้อม / วัฒนธรรม

สมดุล / ยั่งยืน / พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

ภาพที่ 1 หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (คณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง, 2547)

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยส่วนบุคคล

อรสุดา เจริญรัตน์ (2546) ได้ทำการศึกษาเศรษฐกิจพอเพียงภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยพบว่า เงื่อนไขสำคัญที่สุดของการเกิดขึ้น การดำรงอยู่และการปรับตัวของเศรษฐกิจพอเพียงก็คือ การที่ชุมชนหรือหมู่บ้านยังคงมีอำนาจในการควบคุมดูแลจัดการทรัพยากรต่าง ๆ ของตนเอง อำนาจดังกล่าวนับเป็นรากฐานสำคัญที่นำไปสู่การสร้างและพัฒนาระบบการจัดการที่มีประสิทธิภาพสำหรับการดำรงชีวิตด้านต่าง ๆ ในรูปแบบบรรทัดฐานของหมู่บ้านที่ปรากฏอยู่ในจารีตประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ หรือพิธีกรรม ซึ่ง เป็นผลเชื่อมโยงจากอิทธิพลของโลกทัศน์ และระบบคุณค่าของชุมชน ปัจจัยดังกล่าว นี้ เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เศรษฐกิจพอเพียงสามารถปรับตัวไปตามบริบทสังคมที่เปลี่ยนผ่านจากสังคมประเพณีเข้าสู่สังคมทันสมัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ศศิพรธณ บัวทรัพย์ (2547) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ศึกษาคณะนิติศาสตร์ จบการศึกษาชั้น ม.6 ก่อนเข้ารับการศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด ได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่อโทรทัศน์ ครอบครัวยุ และเพื่อนหรือผู้นำกลุ่ม ตามลำดับ

2. ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นด้วยต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรับรู้ในเนื้อหาสาระ ด้านความเข้าใจในเนื้อหาสาระ ด้านการปฏิบัติหรือการประยุกต์และด้านการเผยแพร่ อยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน

3. ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ เพศ คณะที่ศึกษา และการรับรู้จากครอบครัวส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลต่อความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ชั้นปีที่ศึกษา สาขาที่จบ ก่อนเข้าศึกษา ภูมิลำเนา การรับรู้จากสื่อมวลชนและการรับรู้จากเพื่อน หรือผู้นำกลุ่ม

สหทยา พลปณี (2548) ได้ทำการศึกษาคำแนะนำเสนอแนวทางการพัฒนาคนให้มีคุณลักษณะตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แบ่งเป็น 3 ประการคือ 1) พอประมาณ ได้แก่ พอประมาณกับศักยภาพของตน พอประมาณกับสภาพแวดล้อมและไม่โลภเกินไปจนเบียดเบียนผู้อื่น 2) มีเหตุผล ได้แก่ ไม่ประมาท รู้ถึงสาเหตุ พิจารณาค้นหาปัจจัยที่เกี่ยวข้องและคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการกระทำ 3) มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ได้แก่พึ่งตนเองได้ทางเศรษฐกิจ พึ่งตนเองได้ทางสังคม คำนึงถึงผลระยะยาวมากกว่าระยะสั้น รู้เท่าทันและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ซึ่งคุณลักษณะทั้ง 3 ประการ จะเกิดขึ้นได้จากการพัฒนาความรู้ และคุณธรรม ซึ่งเป็นเงื่อนไขหลักของการพัฒนาคน

2. กิจกรรมทางเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนที่ดำเนินการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถแบ่งได้ 4 ด้าน คือ กิจกรรมเพื่อสร้างความพอเพียงด้านเศรษฐกิจ กิจกรรมเพื่อสร้างความพอเพียงด้านสังคม กิจกรรมเพื่อสร้างความพอเพียงด้านสิ่งแวดล้อม และกิจกรรมเพื่อสร้างความพอเพียงด้านจิตใจ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้จำเป็นต้องมีการดำเนินไปพร้อมกันอย่างสมดุล จึงจะสร้างความพอเพียงให้เกิดขึ้นในชุมชนได้

3. การเรียนรู้ของชุมชนเพื่อพัฒนาคนไปสู่คุณลักษณะตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 2 รูปแบบ คือ การเรียนรู้เพื่อพัฒนาคนโดยตรง และการเรียนรู้เพื่อพัฒนาระบบที่ช่วยสนับสนุนการเปลี่ยนแปลง

4. แนวทางการพัฒนาคนในชุมชนให้มีคุณลักษณะตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแบ่งได้เป็น 2 ระดับ คือ การพัฒนาความรู้และคุณธรรมในตัวบุคคลผ่านการศึกษทั้งในระบบและนอกระบบ และการพัฒนาชุมชนให้มีการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 4 ด้าน อย่างสมดุล เพื่อนำไปสู่ความยั่งยืนและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

ปวัน มีนรัชต์เรืองเดช (2549) ได้ทำการศึกษาคำแนะนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติของประชาชนที่เข้าร่วมโครงการชีวิตพอเพียงตามแนวพระราชดำริ ผลการศึกษาในส่วนของปัจจัยแวดล้อมพบว่า ประชาชนที่เข้าร่วมโครงการชีวิตพอเพียงตามแนวพระราชดำริ ไม่มีตำแหน่งทางสังคม รับสื่อทางโทรทัศน์เป็นประจำ มีการรับสื่อประเภทละครเป็นประจำ ไม่เคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง มีการรับรู้เกี่ยวกับโครงการชีวิตพอเพียงตามแนวพระราชดำริอยู่ในระดับค่อนข้างมาก และการปฏิบัติตามโครงการชีวิตพอเพียงตามแนวพระราชดำริอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย

ผลการศึกษา พบว่า การประยุกต์แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติของประชาชนที่เข้าร่วมโครงการชีวิตพอเพียงตามแนวพระราชดำริ อยู่ในระดับค่อนข้างมาก และพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติของประชาชนที่เข้าร่วมโครงการชีวิตพอเพียงตามแนวพระราชดำริ ได้แก่ ระดับการศึกษา สาขาวิชาที่จบการศึกษา อาชีพ ตำแหน่งทางสังคมประเภทของช่องทางการรับสื่อ ลักษณะของสื่อที่

รับประจำ การรับรู้เกี่ยวกับโครงการชีวิตพอเพียงตามแนวพระราชดำริ การปฏิบัติตามโครงการชีวิตพอเพียงตามแนวพระราชดำริ

นันทน์ภัส บุญแย้ม (2551) ได้ทำการศึกษาทัศนคติของประชาชนต่อการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงประยุกต์ในชีวิตประจำวัน : กรณีศึกษาประชาชนในตำบลคลองประเวศ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ในส่วนของปัจจัยแวดล้อม ประชาชนในตำบลติดตามข่าวสาร และรับข่าวสารเกี่ยวกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงผ่านสื่อโทรทัศน์เป็นประจำทุกวัน เคยรับรู้และได้รับความเข้าใจเรื่องแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่อโทรทัศน์อยู่ในระดับมาก แต่ไม่เคยเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ในเรื่องที่ทัศนคติของประชาชนต่อการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงประยุกต์ในชีวิตประจำวันอยู่ในระดับมาก และพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติในการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนในตำบลคลองประเวศ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ได้แก่ อายุ อาชีพ ความถี่ในการรับสื่อ และระดับประสิทธิผลของสื่อในการให้ความรู้

อภิชาติ ชูเกียรติสกุล (2551) ได้ทำการศึกษาความรู้ความเข้าใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของข้าราชการทหารสังกัดกองพันพัฒนาที่ 3 พบว่า (1) ผลการศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจ พบว่าโดยภาพรวมข้าราชการทหารสังกัดกองพันพัฒนาที่ 3 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในเกณฑ์ระดับดีมาก เมื่อพิจารณาแต่ละด้านจากทั้งหมด 9 ด้าน พบว่า ด้านประโยชน์ ผู้ให้ข้อมูลส่วนมากมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก ส่วนในด้านเงื่อนไขคุณธรรม ผู้ให้ข้อมูลเกือบครึ่ง พบว่ามีความรู้ความเข้าใจ อยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่าระดับดี แสดงให้เห็นว่าขาดความละเอียดในการวิเคราะห์แยกแยะ และพิจารณาอย่างชัดเจนระหว่างความถูกต้องทางสังคมกับความดีงามตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงหรือหลักทางศาสนา (2) ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า โดยภาพรวมรายจ่ายและแนวทางการส่งเสริมของหน่วยงานของข้าราชการทหารสังกัดกองพันพัฒนาที่ 3 มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ความเข้าใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากด้านรายจ่ายแสดงให้เห็นว่าแนวโน้มผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ที่มีการใช้จ่ายน้อยอาจจะมีมีความเข้าใจในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงดีมาก โดยน่าจะดำเนินชีวิตอย่างมีเหตุผลรู้จักคิด วิเคราะห์ และเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง สำหรับแนวทางในการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง หากเปิดโอกาสให้ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมรับผลประโยชน์ จะได้มีประสบการณ์ที่มาก แนวโน้มน่าจะทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริงมากขึ้น และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการดำเนินชีวิตประจำวัน ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมมากขึ้นต่อไป

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการณ์ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา จะเห็นได้ว่ามีตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ มหาวิทยาลัย เพศ ชั้นปีที่ศึกษารายได้ต่อเดือน รายจ่ายต่อเดือน และภูมิภาคนอกจากนี้ยังมีตัวแปรเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านหลักการ ประกอบด้วย (1) พอประมาณ (2) มีเหตุผล (3) มีภูมิคุ้มกัน และด้านเงื่อนไขประกอบด้วย (1) ความรู้ (2) คุณธรรม ซึ่งตัวแปรเหล่านี้ จะทำให้ทราบ(1) ระดับความรู้ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา (2) ระดับพฤติกรรมการณ์ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา (3) ความคิดเห็นของนักศึกษาในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต

สมมติฐานการวิจัย

1. นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับสูง
2. นักศึกษามีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับสูง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนนักศึกษาในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ในเขตกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน จึงได้ใช้วิธีการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร W.G. Cochran โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 95% จากนั้นจะทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการ การเลือกตัวอย่างตามสะดวก (Convenience Sampling) โดยการเก็บข้อมูลจากผู้จากกลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนดไว้

ข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลและรายงานผลในรูปของการแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตาราง

วิธีการดำเนินการวิจัย

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ประกอบด้วยเพศ อายุ การศึกษา ภูมิภาค และรายได้ต่อเดือน โดยมีระดับการ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เป็นการวิเคราะห์ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วยแบบทดสอบ โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบ t-test One-Way ANOVA แบบสอบถามความรู้ ความเข้าใจเศรษฐกิจพอเพียง แบบ Checklist จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ระดับประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เป็นการวิเคราะห์ระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตของนักศึกษาด้วยการหาค่าเฉลี่ยส่วน

เบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบ t-test One-Way ANOVA แบบสอบถามการ

ประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย แบบ Checklist จำนวน 10 ข้อ

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการการรณรงค์การปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วยการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การประชุมสัมมนา การอบรมให้ความรู้ การฝึกปฏิบัติ

มหาวิทยาลัยควรมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมด้านเศรษฐกิจพอเพียงให้กับนักศึกษา

มหาวิทยาลัยควรจัดให้มีการเรียนการสอนเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงทั้งทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ

ควรมีการศึกษารูปแบบการปรับใช้เศรษฐกิจพอเพียงให้เหมาะสมกับกลุ่มบุคคลต่าง ๆ เพื่อจะได้มีแนวทางที่เหมาะสม ชัดเจน และเป็นรูปธรรมที่สามารถนำไปใช้เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติได้จริง

เอกสารอ้างอิง

กานดา เต๊ะชั้นหมาก. (2556). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับ พฤติกรรมการดา เนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. รายงานการวิจัย คณะ มนุษยศาสตร์ และ สังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

เฉลิมพงษ์ คงเจริญ. (2553). ระบบเศรษฐกิจไทยก่อนวิกฤติการณ์การเงิน พ.ศ. 2540 (พ.ศ. 2530 - 2540).

เอกสารวิชาการหมายเลข 713. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

คณะกรรมการบริหารและจัดการ. (2557). จำนวนนักศึกษา. เอกสารอัดสำเนาประกอบการประกันคุณภาพ การศึกษา. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

บุษกรคา โสม และศุภกัญญา จักทรุกขา. (2558). แบบจำลองการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงของ นักศึกษาคณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.วารสารปัญญา ภูวัตน์. 7 (ฉบับพิเศษ) . 86-97.

ปวัน มีนรัชเรื่องเดช. (2549). การประยุกต์แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติของประชาชนที่ เข้า ร' ว ม โครงการชีวิตพอเพียงตามแนวพระราชดำริ. ภาคนิพนธ์ ปริญญาศิลปศาสตร มหา บัณฑิต, สถาบัน บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ประสาร ไตรรัตน์วรกุล. (2559). คอลัมน์ระดมสมอง เรื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง : การ ประยุกต์ใช้ในการดำเนินธุรกิจ. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 1 ธันวาคม 2559, จาก http://m.prachachat.net/news_detail.php?newsid=1466661084

มูลนิธิชัยพัฒนา. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 25 พฤศจิกายน 2559, จาก http://www.chaipat.or.th/site_content/34-13/19-2009-10-30-07-44-57.html?preview=1

วนิดาแก้วช่อม และนรินทร์สังข์รักษา. (2553). พฤติกรรมการบริโภคอาหารขยะ ของนักศึกษาระดับปริญญา ตร์ในจังหวัดนครปฐม : กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และ มหาวิทยาลัยศิลปากร. วารสาร ศิลปากรศึกษาศาสตร์ วิจัย. 1(2). 114-125.

วารี คลังศิริ. (2558). การรับรู้เพื่อพัฒนาตนเองตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา มหาวิทยาลัย ราชภัฏกาญจนบุรี.การค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย ราชภัฏกาญจนบุรี.

สมเกียรติชัยพิบูลย์ .(2557). พฤติกรรมการดา เนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชน เศรษฐกิจ พอเพียงบ้านหนองจิกสีหมูที่9 ตำบลแหลมรัง อำเภอบึงนาราง จังหวัดพิจิตร. วารสารมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 33(2). 74-85.

สันสฤต มณีโมไนย. (2551). ความรู้ ความเข้าใจ และการนา ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนิน ชีวิต กรณีศึกษา นักศึกษาปริญญาโท ภาคพิเศษ คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อมสถาบันบัณฑิต

- พัฒนาบริหารศาสตร์. ภาคนิพนธ์ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สถาบัน บัณฑิตพัฒนาบริหารศาสตร์. กลุ่มวิจัยสิทธิและความเป็นธรรมทางสังคม
- สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2555). หลากหลายชีวิตและชุมชนที่จมน้ำ: คนจนเมืองกรุงเทพมหานคร. งานวิจัยของจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- กาญจนา แก้วเทพ . (2538). เครื่องมือการทำงานแนววัฒนธรรมชุมชน. กรุงเทพฯ: สภาคทอลิกแห่งประเทศไทยเพื่อการพัฒนา.
- กฤษฎิภา กิตติวงศ์ประทีป. (2550). การรับรู้เศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตในการทำงานและความในการทำงานของพนักงาน : ศึกษาเฉพาะกรณีพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2544). ชุมชนนิยม : ฝ่าวิกฤตชุมชนล่มสลาย. กรุงเทพฯ: ชัคเซสมิเดีย. เกษม วัฒนชัย และจิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา. (2555). CSR ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง. กรุงเทพฯ: ดาวฤกษ์ คอมมูนิเคชั่นส์.
- คณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ. (2550). การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพมหานคร: (ม.ป.ท.). จินตนา สุขจรรย์นั. (2549). การศึกษาและการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยาและปริยานุช พิบูลสรารุ. (2554). ตามรอยพ่อ ชีวิตพอเพียง...สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: ศูนย์การพิมพ์เพชรรุ่ง.
- เฉลิมศรี จอกทอง และคณะ. (2550). การเชื่อมโยงเครือข่ายเพื่อประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง ในระดับครอบครัวและชุมชน : กรณีศึกษาบ้านชำเลือด ตำบลกกรถ อำเภอห้วยแถลง และ บ้านลำไ้ฟง ตำบลพุดซา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา. งานวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมา.
- ชัยันต์วรรณะภุติ. (2536). การกำหนดกรอบคิดในการวิจัย ในคู่มือการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่องาน พัฒนา. หน้า 23 – 25. ขอนแก่น: สถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2550). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จิตติตา เพชรรัตน์. (2551). การพัฒนากลยุทธ์การขับเคลื่อนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง บ้านใหม่ ริมเมย หมู่ที่ 10 ตำบลแม่กาษา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหา บัณฑิต สาขายุทธศาสตร์การพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- ณัฐพงศ์ จิตรนิรัตน์. (2548). รหัสชุมชน : พื้นที่ อัตลักษณ์ ภาพแทนความจริงและหลังสมัยใหม่. ส ง ข ล า : มหาวิทยาลัยทักษิณ. ณรงค์ เส็งประชา. (2528). สังคมวิทยา. กรุงเทพฯ:
- พิทักษ์อักษร. ณัฐพงศ์ ทองภักดี. (2550). ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง: ความเป็นมาและความหมาย. วารสาร พัฒนาบริหารศาสตร์ ปีที่ 47 ฉบับที่ 1/2550.
- ดันแฮม (Arthur Dunham, 1958). ความเข้มแข็ง ของชุมชน [Online]. Accessed 7 April 2555. Available from <http://isc.ru.ac.th/data/PS0000210.doc>
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2549). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: วี.อินเตอร์ พรีน.
- ธีระภัทรา เอกผาชัยสวัสดิ์. (2553). ชุมชนศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

นฤมล นิราทร, อรศรี งามวิทยาพงศ์, ชไมพร รุ่งฤกษ์ฤทธิ์. (2550). เศรษฐกิจนอกภาคทางการในเขตเมืองเพื่อการขับเคลื่อนแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

น้ำฝน ผ่องสุวรรณ. (2553). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

กานดา เต๊ะชั้นหมาก. (2556). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับ พฤติกรรมการดา เนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. รายงานการวิจัย คณะ มนุษยศาสตร์ และ สังคมศาสตรมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

กาญจนา แก้วเทพ . (2538). เครื่องมือการทำงานแนววัฒนธรรมชุมชน. กรุงเทพฯ: สภาคทอลิกแห่งประเทศไทยเพื่อการพัฒนา.

กัญธิภา กิตติวงศ์ประทีป. (2550). การรับรู้เศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตในการทำงานและความในการทำงานของพนักงาน : ศึกษาเฉพาะกรณีพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2544). ชุมชนนิยม : ฝ่าวิกฤตชุมชนล่มสลาย. กรุงเทพฯ: ชัคเซสมิเดีย. เกษม วัฒนชัย และจिरายู อิศรางกูร ณ อยุธยา. (2555). CSR ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ: ดาวฤกษ์คอมมูนิเคชั่นส์. คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและ

สังคมแห่งชาติ. (2550). การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพมหานคร: (ม.ป.ท.).

จินตนา สุขจรรย์. (2549). การศึกษาและการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

จिरายู อิศรางกูร ณ อยุธยาและปริยานุช พิบูลสรารุ. (2554). ตามรอยพ่อ ชีวิตพอเพียง...สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: ศูนย์การพิมพ์เพชรรุ่ง.

เฉลิมศรี จอกทอง และคณะ. (2550). การเชื่อมโยงเครือข่ายเพื่อประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในระดับครอบครัวและชุมชน : กรณีศึกษาบ้านชำเลือด ตำบลกงรถ อำเภอห้วยแถลง และ บ้านลำโพง ตำบลพุดซา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา. งานวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมา.

ชยันต์วรรณระภูติ. (2536). การกำหนดกรอบคิดในการวิจัย ในคู่มือการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่องาน พัฒนา. หน้า 23 – 25. ขอนแก่น: สถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ชูศรี วงศ์รัตน์. (2550). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

จิตติตา เพชรรัตน์. (2551). การพัฒนากลยุทธ์การขับเคลื่อนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง บ้านใหม่ ริมเมย หมู่ที่ 10 ตำบลแม่กาษา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพุทธศาสตร์การพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

ณัฐพงศ์ จิตรนิรัตน์. (2548). รหัสชุมชน : พื้นที่ อัตลักษณ์ ภาพแทนความจริงและหลังสมัยใหม่. ส ง ข ล า : มหาวิทยาลัยทักษิณ. ณรงค์ เสียงประชา. (2528). สังคมวิทยา. กรุงเทพฯ:

พิทักษ์อักษร. ณัฐพงศ์ ทองภักดี. (2550). ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง: ความเป็นมาและความหมาย. วารสาร พัฒนาการบริหารศาสตร์ ปีที่ 47 ฉบับที่ 1/2550.